

Tisztelt Képviselő, Döntéshozó!

Engedje meg, hogy a Közép-magyarországi Zöld Kör bemutassa javaslatait az idei és jövő év egyik legaktuálisabb témájában, az éghajlat- és energiapolitika terén. Ahogyan a nemzeti energetikai stratégiák, cselekvési tervek felülvizsgálata, a 2030-as klíma-energia csomag és a párizsi ENSZ éghajlatvédelmi konferencia témái a közeljövőben napirendre kerülnek, bízunk benne, hogy javaslataink hasznos háttéranyagul szolgálnak munkájához.

A 2030-as klíma-energia csomaggal kapcsolatos javaslataink:

Az őszi uniós tárgyalásokra készülve hazánk három, jogilag kötelező érvényű vállalást szorgalmazzon 2030-ra:

- EU energiahatékonysági célnak 50% , EU megújuló energia célnak 45%, míg EU kibocsátás-csökkentési célnak 60% kitűzését javasoljuk (az 1990-es szintekhez képest) az alacsony kibocsátású, energiatakarékos, megújuló alapú gazdasághoz való szerkezetváltáshoz.

Uniós elemzés is mutatja, hogy a polgárok kiemelt helyre teszik az energiatakarékosságot és a megújuló energiaforrásokat. A magyarok az EU átlag felett gondolják úgy, hogy a Kormányzat célszámokat határozzon meg a megújuló energia és energiahatékonysági célokra.¹

a) ENERGIATAKARÉKOSSÁG

Magyarország is támogassa, hogy legyen és kötelező legyen a 2030-as uniós **energiatakarékossági célérték**. Németország, Franciaország, Dánia, Portugália, Írország, Görögország és Belgium már kifejezte, hogy támogatja. A kötelező 2020-as EU célszám hiánya a Bizottság közleménye szerint kb. 20%-os elmaradást, nemteljesítést hozott uniós szinten az energiafelhasználás-csökkentésben, ezt a hibát nem szabad megismételni 2030-ra. Egy ambíciózus célszám nem destabilizálja sem a 2030-as csomagot, sem az európai kibocsátás-kereskedelmi (ETS) rendszert, sem a kibocsátási célszámon való uniós megegyezést. Éppen ellenkezőleg: a Tanács a magas import gázfüggőség elleni harc első vonalának tekinti az energiahatékonyságot. A Nemzetközi Energia Ügynökség elemzései pedig

¹ http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_409_en.pdf , 55. ill. 59. o.

egyértelművé tették: akármilyen magas is az ETS-ben a karbon ár, az nem képes az alacsony kibocsátású gazdasághoz szükséges kibocsátás-csökkentéseket megfelelően ösztönözni.

Ráadásul komoly érvek szólnak a magasabb, legalább 40%-os energiahatékonysági célszám mellett:

- Ha nem 30%-kal, hanem 40%-kal csökkentjük a relatív energiafelhasználást, akkor az EU orosz gázimport-függését nem 22%-kal, hanem duplájával, 40%-kal lehet csökkenteni a 2010-es szintekhez képest, miközben csak 3%-kal kerül többbe (az Európai Bizottság kalkulációja alapján²).

- A 40%-os energiahatékonysági cél a kibocsátás-csökkentési vállalások zömének teljesítését is letudná. A Fraunhofer ISI Intézet elemzése szerint, 35%-os megújuló energia célszámmal kombinálva 49-61% kibocsátás-csökkentést jelenthetne 2030-ra³. Az EP vélemény-jelentésében február 5-én megszavazta a 40% energiahatékonysági célt, amely 30%-os megújuló céllal együtt az Ecofys számítások szerint 45-54%-os kibocsátás-csökkentés teljesítésére alkalmas.⁴

Előnyök Magyarország számára

A jelentős energiafelhasználás-csökkentési, hatékonysági potenciál kiaknázása az EU-ban és Magyarországon is jól tesz a gazdaságnak és a társadalomnak – valódi és tartós rezsicsökkentést, energiafüggetlenség-csökkentést és tartós munkahelyek tízezreit biztosítaná, például a jelenleg krízisben levő hazai építőiparban is. Az Európai Bizottság számításait alapul véve, a 30%-os energiahatékonysági célszám 1,38%-kal, a 40%-os 4,67%-kal növelné a hazai gazdaság teljesítményét. (Még többre lenne képes, ha e célok nem relatív, hanem abszolút mértékben csökkentenék az energiafelhasználást.)

b.) MEGÚJULÓ ENERGIA

Szükség van kötelező **megújuló energia célértékre**, ezt a 2020-as kötelező tagállami célszámok eredményessége, sikere és a 8 tagállam miniszterei által a Bizottságnak írt célszám-támogató levél is alátámasztja⁵, komoly gazdasági és társadalmi érvekkel.

A Bizottság javaslata azonban még tovább erősítendő a pozitív gazdasági-társadalmi hatások érdekében. Ugyanis a javaslat szerinti, csak EU szinten kötelező megújuló energia célszám hátránya, hogy nem segíti elegendően a tagállami teljesítést (ld. tagállami megújuló potenciál kiaknázása ill. nehéz megállapítani, hogy a tagállamok megfelelően kiveszik-e a részüket az EU célszám teljesítéséből). Továbbá a Bizottság

² http://ec.europa.eu/energy/efficiency/events/doc/2014_eec_ia_adopted_part1.pdf
felhasználásával

³ <http://bit.ly/1eApDPJ>

⁴ <http://www.ecofys.com/en/publication/assessment-of-the-greenhouse-gas-emissions-in-2030/>

⁵ <http://tinyurl.com/qh3ugwo>

által javasolt 27% nagyon közel áll a szokásos üzletmenethez (a Bizottság szerint a BAU 24%), azaz nem motivál gazdasági szerkezetváltásra.

Előnyök Magyarország számára

Ha Magyarország is kiáll a kötelező (EU és tagállami) megújuló célszám mellett, az elősegítené a megújuló energiára épülő alacsony kibocsátású gazdaság felé való hatékony átmenetet. (Magyar tagállami célszámnak javasolt: min. 29% megújuló/teljes primer energiatermelés 2030-ra). A fenntarthatóságnak megfelelően a decentralizált, kisléptékű, a helyi gazdaság élénkítésére alkalmas megújulóenergia-fejlesztések és kapcsolódó intelligens hálózati fejlesztések kapjanak prioritást. Így Magyarország utolérheti szomszédait a megújuló energia fejlesztésében anélkül, hogy azok hibáit elkövetné.

c.) KIBOCSÁTÁSOK CSÖKKENTÉSE

Az Európai Bizottság által javasolt 40%-os **kibocsátás-csökkentési célkitűzés** nem felel meg az EU által kitűzött klímavédelmi vállalások nagy valószínűséggel történő teljesítésének, kiemelten a kritikus 2 Celsius fokos átlagőmérséklet-emelkedés alatt maradásnak. Ezt hangsúlyozza Kevin Anderson klímatudós levele Barroso elnökhöz⁶, amelyhez folyamatosan egyre több klímatudós csatlakozik. Ráadásul a Bizottság mesterségesen bekorlátozza az energiahatékonysági és megújuló energia vállalásokat azzal, hogy először a kibocsátás-csökkentési célt határozza meg, majd ezt a csökkentést szétosztja az energiahatékonysági és a megújuló célszám között, így határozva meg azokat. Sokkal célravezetőbb a fordított sorrendbeli célszám-állítás, lásd az energiahatékonysági és megújuló energiás célszámok fenti kibocsátás-csökkentési számításait (Fraunhofer ISI Intézet, Ecofys).

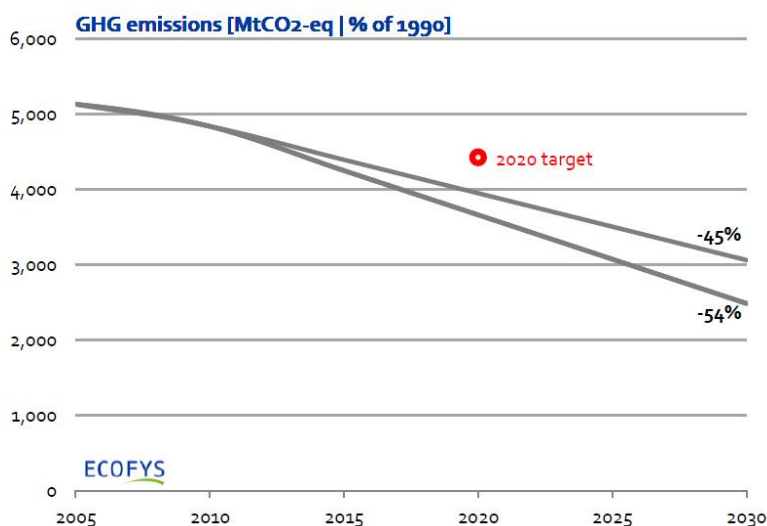

Figure 1 The range (upper and lower limit) of possible emissions reductions resulting from the 30%/40% target, depending on the baseline that is used to express the energy savings and the amount of reductions that are realised for non-energy emissions reductions. The pathways are indicative.

⁶ <http://bit.ly/1aZzD03>

Előnyök Magyarország számára

Egy 40%-nál nagyobb kibocsátás-csökkentési cél ösztönzést adna a hazai energetikai szerkezetváltásnak és az energiafüggőség csökkentésével növelné az energiabiztonságot.

Közösségi projektek és ökoszövetkezetek szerepe a nemzeti klíma-energia vállalások teljesítésében

A közösségi energiás projektek, ökoszövetkezetek lényege, hogy a helyi közösségben élők, vagy akár egy mástól távol élő szövetkezeti tagok energiatakarékos, megújuló energiás beruházást kezdeményeznek, mely beruházás hasznából és/vagy a termelt megújuló energiából részesednek.

Németországban élen jár az "Energiewende", az alacsony kibocsátású gazdaság felé való energia-átmenet megvalósításában, melyben a döntő szerepet játszanak a közösségek, lakosok. A megújuló energia beruházások nagyobb része közösségektől és a lakosságtól származik, a „négy nagy” energiavállalat tulajdonában a működő megújuló energia kapacitás mindössze 6%-a van. Számos település saját tulajdonában és irányítása alatt vannak pl. az áramhálózatok ill. egyes energiaellátó berendezései, ld. Freiburg, Hamburg esetében.

Mivel e lakossági/közösségi energia projektek energiatakarékos és/vagy megújuló energiás beruházásokra szerveződnek, jelentősen hozzájárulnak a nemzeti kibocsátások csökkentéséhez, az energiahatékonyság és megújuló energia használat növekedéséhez. A lakosságot bevonva és érdekeltté téve saját energiaellátásában, hatékonyan megvalósíthatók az éghajlat-energia nemzeti vállalások és elindítható az energia-átmenet.

Ennek fényében a következő jogi és adminisztratív javaslatokat tesszük a közösségi projektek elősegítésére:

1. A klíma- és energiapolitika terén

- A 2030-as vállalások erősítését fenti javaslataink szerint
- Az energiahatékonysági beruházások ösztönzésével támogatni a lakosság energiaköltségeinek csökkentésére irányuló törekvéseket, hosszú távú fenntarthatóságukat
- Az energiatakarékosság és megújuló energia prioritásának figyelembe vételét a környezetileg és társadalmilag is nagy kockázatú fosszilis energiaforrások és atomenergiával szemben.

2. A jogi szabályozás terén

- A megújuló energia projektekre átfogó, egységes szabályozás kialakítását. A megújuló energia az EU költségvetése klíma címkézése és a 2030-as vállalások fényében egyre nagyobb szerepet játszik az EU energiatermelésében, Magyarországnak is követnie kell ezen elvet;
- A megújulókkal kapcsolatos eljárások egyszerűsítését, mivel azok komplexitása, az érintett engedélyező hatóságok nagy száma és az eljárási határidők a tapasztalat alapján akadályozhatják a beruházások megvalósítását;
- Megfelelő és érdemi társadalmi részvételt kell biztosítani az eljárásokban ill. azok egyszerűsítése során;
- A stratégiákhoz, cselekvési tervekhez és a nagyobb nemzeti vállalásokhoz igazítani a támogatási sémákat és jogi-adminisztratív előírásokat;
- A helyi és közösségi energiatermelés jelentősebb fejlesztését, különös tekintettel a helyi önkormányzatok, közösségek segítésére a helyi energiatermelési lehetőségek kihasználására;
- Elengedhetetlen előfeltétele a decentralizált energiatermelés elterjesztésének, hogy intelligenssé fejlesszük az elosztóhálózatokat (smart grid) és ehhez teremtsük meg a jogszabályi kereteket;
- Az elosztók ösztönzendők kötelező szabályokkal, szankciókkal, hogy megkönnyítsük a megújulóenergia létesítmények hálózatra csatlakozását;

3. A pénzügyi támogatói rendszer terén

- Kiemelten az Operatív Programok-beli, energiatakarékossági és megújuló energia-beruházásos pályázatok mielőbbi egyeztetését és indítását;
- A KÁT közösségi energia-baráttá tételét; kötelező átvételi árak rendszerének további differenciálását;
- A megújuló energia adóterhek csökkentését; pl. a megújuló energiaforrásból származó energiára vonatkozó áfa-kedvezmény kiterjesztését; illetve a megújuló energiaforrásból származó energiára az adómentességek bővítését indokolt esetben. Pl. az önkormányzati cég által termelt energia felhasználható legyen az önkormányzat által fenntartott más intézményeknél is.
- Az épületek energiatanúsítványáról szóló szabályozás végrehajthatósága érdekében a szükséges pénzügyi támogatások, pályázatok kialakítását;
- Biztosítani a helyi, közösségi (pl. önkormányzati) tulajdonlás lehetőségét jogszabályok módján a helyi energiatakarékossági ill. megújuló energiás beruházásokban
- Helyi, közösségi részvétel jogszabályi szintű biztosítását nagyobb helyi energiatakarékossági és megújuló energiás projektek döntéshozatalában, irányításában (pl. helyi önkormányzatoknak legyen delegáltja a döntéshozatali szervben, pl. igazgatóságban). Ez biztosítja a helyi, közösségi igények figyelembevételét a beruházás és működtetés során.

2014. október

További információ: KMZK, www.kmzk.hu , e-mail: kmzkor@gmail.com